

KESKIPISTEESSÄ KEYNESILÄINEN TALOUSTIEDE

Murray N. Rothbard

Sen merkitys

Viisikymmentä vuotta sitten ylenpalttinen Amerikan kansa tiesi hyvin vähän ja vähät välitti taloudesta. He kuitenkin ymmärsivät taloudellisen vapauden hyveen, ja taloustieteilijät jakoivat tämän ymmärryksen täydentäen maalaisjärkeä analyysityökalujen terävyydellä.

Nykyään talous vaikuttaa olevan pääasiallinen ongelma Amerikassa ja maailmalla. Sanomalehdet ovat täynnä monimutkaisia keskusteluja budjetista, palkoista ja hinnoista, ulkomaisista lainoista ja tuotannosta. Nykypäivän ekonomistit lisäävät vielä suuresti yleisön sekaannusta. Huomattava professori X sanoo hänen suunnitelmansa olevan ainoa lääke maailman talouden pahuuksiin; yhtä huomattava professori Y väittää tämän olevan pötypuhetta—näin karuselli pyörii.

Kuitenkin eräs ajattelun koulukunta—keynesiläiset—ovat onnistuneet saamaan enemmistön taloustieteilijöistä puolelleen. Keynesiläinen taloustiede—ylpeästi julistaa itseään ”modernina,” vaikkakin sen juuret ovat syvällä keskiaikaisessa ja merkantilistisessä ajattelussa—tarjoaa itseään maailmalle yleislääkkeenä taloudellisiin huoliimme. Keynesiläiset väittävät ylivoimaisella luottamuksella ”löytäneensä” sen mikä määrittää työllisyyden volyymin minä tahansa ajan hetkenä. He vakuuttavat, että työttömyys voidaan auliisti parantaa valtion alijäämäisellä kulutuksella sekä että inflaatio voidaan pitää kurissa valtion veroylijäämien avulla.

Suurella älyllisellä ylimielisyydellä keynesiläiset syrjäyttävät kaiken vastustuksen ”reaktiivisena,” ”vanhanaikaisena” jne. He ovat erittäin pöyhkeileviä saavutettuaan nuorten taloustieteilijöiden kannatuksen—väite joka valitettavasti suurimmaksi osaksi pitää paikkansa. Keynesiläinen ajattelu on kukoistanut New Dealissa, presidentti Trumanin lausunnoissa, hänen taloudellisten neuvonantajiansa neuvostossa, Henry Wallacessa, ammattiliitoissa, pääosassa lehdistöä, kaikissa ulkomaisissa hallituksissa ja YK:n komiteoissa sekä yllättävästi taloudellisen kehityksen komitean ”valistuneiden liikemiesten” keskuudessa.

Tällä rynnäköllä keynesiläiset ovat vaikuttaneet moniin vilpittömästi liberaalismieliisiin kansalaisiin—erityisesti heidän edistämällään argumentilla laajan valtiollisen väliintulon ”ratkaisulla työttömyyden ongelmaan.” Kaikkein tyrmistyttävien aspekti tässä tilanteessa on, että liberaalit ekonomistit eivät ole tehokkaasti vastanneet keynesiläisiin argumentteihin, ollen pääosin avuttomina tämän valtavan rynnäköön edessä. Liberaalit taloustieteilijät ovat rajoittaneet hyökkäyksensä keynesiläisyyden poliittiseen ohjelmaan—he eivät ole riittävästi käsitelleet tähän ohjelmaan perustuvaa taloudellista teoriaa. Tämän seurauksena keynesiläisten väite heidän ohjelmansa kyvykkyydestä taata täysi työllisyys, on pääosin jäänyt kyseenalaistamatta.

Syy tähän heikkouteen liberaalien taloustieteilijöiden puolelta on ymmärrettävä. Heidät kasvatettiin ”uusklassiseen taloustieteeseen,” joka pohjautuu huolelliseen talouden realiteettien analysointiin ja perustuu yksilöllisten yksiköiden toimintaan taloudellisessa järjestelmässä. Keynesiläinen teoria perustuu *malliin* taloudellisesta järjestelmästä—merkittävästi yksinkertaistettuun malliin todellisuudesta, ollen silti äärimmäisen monimutkainen sen abstraktin ja matemaattisen luonteen takia. Tästä syystä liberaalit taloustieteilijät olivat hämillään ja ymmällään tästä ”uudesta” taloustieteestä. Koska keynesiläiset olivat ainoita ekonomisteja, joilla oli kyky keskustella heidän järjestelmästään, heidän oli helppo vakuuttaa nuoremmat taloustieteilijät ja opiskelijat sen ylivoimaisuudesta.

Näin ollen onnistunut hyökkäys keynesiläistä määrittämistä vastaan vaatii enemmän kuin oikeutettua suuttumusta keynesiläisen ohjelma ehdotuksista valtion toimenpiteille. Se vaatii hyvin perehtynyttä kansalaista, joka ymmärtää läpikotoisin keynesiläisen teorian sen kaikkine lukuisine virhekäsityksineen, epärealistisine oletuksineen ja virheellisine käsitteineen. Tästä syystä on välttämätöntä kohdata vaikea monimutkaisen teknisen eristyskielen labyrintti käydäkseen läpi keynesiläistä mallia hiukan yksityiskohtaisemmin.

Keynesiläisyyden tarkastelussa on toinenkin vaikeus sen liikkeen eri haarojen omatessa erittäin teräviä mielipide-eroja keskenään. Kuitenkin kaikki keynesiläisyyden osa-alueet jakavat yhteisymmärryksessä näkemyksensä valtion

tehtävää kohtaan, ja kaikki hyväksyvät keynesiläisen mallin perustana taloudellisen tilanteen analysointiin.

Kaikki keynesiläiset pitävät valtiota suurena potentiaalisena hyötyjen varantona; valmiina käytettäväksi. Keynesiläisten päähuolena ovat päätökset talouspolitiikasta—mitkä tulisivat olla valtio taloudelliset päämäärät ja mitä keinoja valtio tulisi soveltaa niihin? Valtion on luonnollisesti aina synonyymi ”meille”: Mitä ”meidän” tulisi tehdä taataksemme täystyöllisyys? ollen suosittu kysymys. (Koskaan ei kuitenkaan ole täysin selvinnyt viittaako tämä ”me” ”kansaan” vai keynesiläisiin itseensä.)

Keskiajalla ja aikaisena nykyaikana keynesiläisten esi-isät, jotka edistivät vastaavia toimintaperiaatteita, julistivat myös ettei valtio pystynyt tekemään virheitä. Tuolloin kuningas ja tämän aatelist olivat valtion hallitsijoita. Nyt meillä on epämääräinen etuoikeus ajoittain valita hallitsijamme kahdesta vallanhimoisten pyrkijöiden ryhmästä. Tämä tekee siitä ”demokratian.”[1] Näin valtion hallitsijat, ollen ”demokraattisesti valitut” ja näin edustaen ”kansaa,” ovat väitetysti oikeutetut kontrolloimaan taloudellista järjestelmää ja pakottamaan, suostuttelemaan, ”vaikuttamaan” ja jakamaan uudelleen vastahakoisten alamaisten varallisuutta.

Viime aikainen merkittävä esimerkki keynesiläisestä poliittisesta ajattelusta oli Truman-viesti, käyttäen veto-oikeutta ansiotuloverojen vähennykseen. Pääsyy veto-oikeuden käyttöön oli korkeiden verojen välttämättömyys ”inflaation pitämiseksi kurissa,” koska ”nousukausi” vaatii budjetin ylijäämäisyyttä ”imeäkseen pois ylimääräisen ostovoiman.”

Päällisin puolin tämä argumentti vaikuttaa uskottavalta, ja sitä tukeekin lähes kaikki taloustieteilijät, mukaan lukien monet ei-keynesiläiset konservatiivit. He ovat kaikki hyvin ylpeitä tosiasiaista, että he vastustavat ”poliittisesti helppoa” ratkaisua vähentää veroja tieteellisen totuuden, kansallisen hyvinvoinnin ja ”taistelun inflaatiota vastaan” nimissä.

Kuitenkin on välttämätöntä analysoida ongelmaa lähemmin. Mitä inflaatio on perimmältään? Se koostuu nousevista hinnoista—jotkut hinnat nousevat nopeammin kuin toiset.[2] Mikä on *hinta*? Se on *vapaaehtoisesti* maksetun rahan (yleisen

ostovoiman) summa yhdeltä yksilöltä toiselle *vastineena* tietystä *palvelusta* toisen toimesta ensimmäiselle. Tämä palvelu voi olla konkreettisen hyödykkeen tai aineettoman hyödyn muodossa.

Toisaalta mikä on *vero*? Vero on yksilön omaisuuden pakotettu pakkolunastus valtion hallitsijoiden toimesta. Hallitsijat käyttävät tätä omaisuutta haluamiinsa tarkoituksiin—yleensä hallitsijat jakavat sen tavalla joka turvaa heidän virkansa jatkuvuuden, toisin sanoen tukemalla suosittuja ryhmiä. Lisäksi hallitsijat päättävät ketkä yksilöt maksavat veroja—päätöksen koostuessa hallitsijoiden epäsuosiossa olevien ryhmien omaisuuden pakkolunastuksesta.

Näin *hint*a on kahden yksilön välinen vapaa vaihdannan toimi, molempien hyötyessä vaihdannasta (muutoin vaihdantaa ei toteutettaisi!). *Vero* on pakollisen pakkoluovutuksen toimi, ilman hyötyä yksilölle (jollei hän satu olemaan vastaanottavalla puolella jonkun toisen omaisuuden pakkolunastuksessa valtion taholta).

Tämän eron näkökulmasta korkeiden verojen kannattaminen korkeiden hintojen estämiseksi vastaa maantierosvon vakuuttelua uhrille hänen ryöstönsä inflaatiota hillitsevästä vaikutuksesta, koska ryöstäjä ei aio vähään aikaan kuluttaa rahoja tai koska ryöstäjä käyttää ne maksaakseen pois velkojaan. Milloin Amerikan kansa herää ymmärrykseen, että ryöstäminen hyödyttää ainoastaan ryöstäjää sekä että käsky ”Älä varasta” koskee hallitsijoita (ja keynesiläisiä) yhtä lailla kuin kaikkia muitakin?

Malli selitettynä

Keynesiläinen teoria (tai malli) yksinkertaistaa merkittävästi todellista maailmaa toimiessaan muutamilla suurilla *kokonaissuureilla*, kasaten yhteen kaikkien kansakunnan yksilöiden toiminnan.

Peruskäsitteenä käytetään *kansakunnan kokonaistuloa*, joka määritetään vastaavan kansallisen hyödykkeiden ja palveluiden tuotannon rahallista arvoa tietyssä ajanjaksona. Se vastaa myös yksilöiden vastaanottamaa kokonaistuloa tänä ajanjaksona (mukaan lukien jakamattomat yritysten voitot).

Keynesiläisen järjestelmän perustavanlaatuisen yhtälö on *kokonaistulo = kokonaiskulutus*. Ainoa tapa jolla yksilö voi vastaanottaa rahaa, on jonkin toisen yksilön *kuluttamalla* vastaava määrä. Käänteisesti yksilön jokainen kulutusteko saa aikaan vastaavan rahallisen *tulon* jollekin toiselle. Tämä pitää selkeästi ja aina paikkansa. Virtanen kuluttaa dollarin Meikäläisen lähikaupassa—tästä toiminnasta seuraa yhden dollarin tulot Meikäläiselle. Virtanen vastaanottaa vuosittaisen tulonsa yrityksen XYZ kulutuksen seurauksena; XYZ vastaanottaa vuosittaisen tulonsa kaikkien sen asiakkaiden kulutuksen seurauksena jne. Kaikissa tapauksissa kulut, ja ainoastaan kulut, voivat luoda rahallista tuloa.

Kokonaiskulutus luokitellaan kahteen perustyyppiin: (1) ajanjakson sisällä tuotettujen hyödykkeiden ja palveluiden lopullinen kulutus vastaa *kulutusta*, ja (2) kulutus näiden hyödykkeiden tuotantoon vastaa *investointia*. Näin rahallinen tulo luodaan kulutuspäätöksillä, koostuen kulutus- ja investointipäätöksistä.

Nyt yksilö, saatuaan tulonsa, jakaa sen kulutukseen ja säästöihin. Keynesiläisessä järjestelmässä säästöt määritellään yksinkertaisesti ei-kulutuksena kulutukseen. Keskeinen keynesiläinen periaate on että mille tahansa tietylle kokonaistulon tasolle on olemassa tietty määrätty ennustettava määrä, joka tullaan kuluttamaan ja tietty määrä, joka tullaan säästämään. Kokonaistulon ja kokonaiskulutuksen välistä suhdetta pidetään *vakaana*, kuluttajien tottumuksien kiinnittämänä. Matemaattisessa keynesiläisessä erityiskielessä kokonaiskulutus (ja sen vuoksi kokonaissäästöt) on vakaa, tulojen passiivinen funktio (kuuluu *kulutusfunktio*). Esimerkiksi käytetään kulutusfunktioita: *kulutus = 90 prosenttia tuloista*. (Tämä on merkittävästi yksinkertaistettu funktio, mutta se palvelee kuvaamaan keynesiläisen mallin peruseriaatteita.) Tässä tapauksessa säästöfunktio olisi *säästöt = 10 prosenttia tuloista*.

Näin ollen kulutuskustannukset määrittyvät *passiivisesti* kansantulosta. Kuitenkin investointikustannukset ovat keynesiläisten mukaan saatu aikaan kansantulosta *riippumattomasti*. Tässä vaiheessa ei ole olennaista mikä määrittää investoinnit—olennaista on sen määrittäminen tulotasosta erillään.

Kaksi tekijää ovat jääneet pois, jotka myös määrittävät kustannuksien tasoa. Jos vienti on suurempaa kuin tuonti, maan kustannuksien kokonaismäärä on kasvanut, kasvattaen näin kansantuloa. Valtion budjetin alijäämä lisää myös kokonaiskustannuksia ja tuloja (olettaen muiden tyyppisten kustannuksien pysyvän vakiona). Sivuttaen ulkomaankaupan ongelman on ilmeistä, että valtion vajeet tai ylijäämät ovat, kuten investoinnit, päätetyt riippumattomasti kansantulosta.

Näin $tulot = itsenäiset\ kustannukset$ (yksityinen kulutus + valtion vaje) + $passiiviset\ kulutuksen\ kustannukset$. Käyttäen havainnollistavaa kulutusfunktiota, $tulot = itsenäiset\ kustannukset + 90\ prosenttia\ tuloista$. Nyt yksinkertaisella laskuopilla tulot vastaavat kymmentä kertaa itsenäisiä kustannuksia. Jokaiseen itsenäisten kustannuksien lisäykseen tulee kymmenkertainen lisäys tuloihin. Vastaavasti vähennys itsenäisissä kustannuksissa johtaa kymmenkertaiseen pudotukseen tuloissa. Tämä tulojen ”kerroin” –vaikutus saavutetaan millä tahansa tyyppisellä itsenäisellä kulutuksella—joko yksityisillä investoinneilla tai valtion vajeella. Näin keynesiläisessä mallissa valtion vajeella ja yksityisillä investoinneilla on sama taloudellinen vaikutus.

Tarkastellaan yksityiskohtaisemmin prosessia jolla *tasapainon* tulo määrittyy keynesiläisellä mallilla. Tasapainotila on taso jolle kansantulo pyrkii asettumaan.

Oletetaan kokonaistulo = 100, kulutus = 90, säästöt = 10 ja investoinnit = 10. Oletetaan myös ettei ole valtion vajeita tai ylijäämiä. Keynesiläisille tämä tilanne on tasapainotila—tulot pyrkivät pysymään 100:ssa. Tasapainotila saavutetaan, koska molemmat talouden ryhmät—liikeyritykset ja kuluttajat—ovat tyytyväisiä. Liikeyritykset, *kokonaisuutena*, maksavat ulos 100. Tästä 100:sta 10 investoidaan pääomaan ja 90 maksetaan ulos kuluttajien hyödykkeitä tuottaessa. Liikeyritykset kokonaisuutena odottavat tämän 90 palautuvan heille kulutushyödykkeiden myynnillä. Kuluttajat täyttävät liikeyritysten odotukset jakamalla 100:n tulot 90 kulutukseen ja 10 säästöihin. Näin liikeyritykset kokonaisuutena ovat tyytyväisiä tilanteeseen ja kuluttajat kokonaisuutena ovat tyytyväisiä, koska he kuluttavat 90 prosenttia tuloistaan ja säästävät 10 prosenttia.

Annetaan nyt itsenäisten kustannusten nousta 20:en, joko yksityisten sijoitusten noustua tai valtio vajeen takia. Nyt tulomaksut kuluttajille ovat $90 + 20 = 110$. Kuluttajat, vastaanottavat 110, toivoen kuluttaa 90 prosenttia siitä, tai 99, ja säästää 11. Nyt liikeyritykset odottivat 90 kulutusta ja ovat mieluisasti yllättyneitä kuluttajien ajaessa hintoja ylös ja vähentäessä kauppiaiden varastoja pyrkimyksessään kuluttaa 99. Tämän seurauksena liikeyritykset laajentavat kulutushyödykkeidensä tuotantoa 99:n ja maksavat ulos $99 + 20 = 119$, odottaen kulutusmyynneistä palautusta 99:lle. Mutta jälleen kerran ne ovat iloisesti yllättyneitä, koska kuluttajat haluavat kuluttaa 90 prosenttia 119, tai 107. Tämä laajentumisen prosessi jatkuu kunnes tulot vastaavat jälleen kymmentä kertaa investointeja—jolloin kulutus vastaa jälleen 90 prosenttia tuloista. Saavutetaan taso jolla tulot = 200, investoinnit = 20, kulutus = 180 ja säästöt = 20.

On tärkeätä huomata, että tasapaino saavutettiin molemmissa tapauksissa kun kokonaisinvestoinnit = kokonaissäästöt. Yllä oleva tasapainoprosessi voidaan kuvata säästöjen ja investointien avulla: Kun investoinnit ovat suuremmat kuin säästöt, talous laajenee ja kansantulo nousee kunnes kokonaissäästöt vastaavat kokonaisinvestointeja. Vastaavasti talous supistuu, jos investointeja on vähemmän kuin säästöjä, kunnes ne vastaavat jälleen toisiaan.

On huomioitava että kahden erittäin tärkeän asian tulee pysyä vakioina jotta tasapainoa voidaan saavuttaa. Kulutusfunktio (ja näin ollen säästöfunktio) oletetaan kauttaaltaan vakioksi, kun taas investointitaso pysyy vakiona ainakin kunnes tasapainotila saavutetaan. Tästä seuraa kysymys: mikä kokonaisrahatuloissa on niin tärkeää, että sen tulisi olla jatkuvan huomion kohteena? Ennen kuin tähän kysymykseen voidaan vastata, täytyy tehdä muutamia oletuksia.

Oletetaan seuraavien asioiden olevan *annettuja* (tai vakioita): kaikkien olemassa olevien tekniikoiden tilan, olemassa olevan tehokkuuden, määrän, ja kaiken työn jakautumisen, kaikkien olemassa olevien laitteiden määrän ja laadun, olemassa olevan kansantulon jakautumisen, olemassa olevan suhteellisten hintojen rakenteen, olemassa olevien rahapalkkojen tasojen(!), olemassa olevan kuluttajien mieltymysten rakenteen, luonnonvarojen sekä taloudellisten ja poliittisten instituutioiden.

Tämän jälkeen, ottaen nämä oletukset annettuina, jokaiselle kansallisen rahatulon tasolle löytyy yksilöllinen määrätty työllisyyden volyyymi. Mitä suurempi kansantulo, sitä suurempi tulee työllisyyden volyyymi olemaan, kunnes ”täyden työllisyyden” taso saavutetaan. (Täystyöllisyys voidaan yksinkertaisesti määrittää hyvin alhaiseksi työttömyyden tasoksi.) Kun täystyöllisyys on saavutettu, korkeampi rahatulo edustaa ainoastaan nousua hinnoissa, ilman fyysisen tuotannon (reaalitulon) ja työllisyyden kasvua.

Vedetään yhteen yllä oleva malli, joka tunnetaan keynesiläisenä alityöllisyyden tasapainon teoriana: Jokaista kansantulon tasoa vastaa yksilöllinen työllisyyden taso. Näin ollen on olemassa tietty tulotaso, jota vastaa täyden työllisyyden tila, ilman suurta hintojen nousua. Tulot alle tämän ”täystyöllisyys” tulojen tason tulee merkitsemään laajamittakaavaista työttömyyttä; ylittävät tulot tulevat merkitsemään suurta hintainflaatiota.

Yksityisen yrittäjyyden järjestelmässä tulotaso määrittyy itsenäisten investointikustannuksien ja kulutuskustannuksien tasosta, jotka ovat tulotason passiivinen funktio. Seuraava tulotaso pyrkii asettumaan pisteeseen, jossa kokonaisinvestoinnit vastaavat kokonaissäästöjä.

Nyt (ja tämä on suuri keynesiläinen kohokohta) ei ole mitään syytä olettaa, että tämä vapailta markkinoilla määrittynyt tulojen tasapaino käy yksiin ”täystyöllisyys” tulotason kanssa—se voi olla enemmän tai vähemmän.

Kaikki keynesiläiset hyväksyvät yllä olevan yksityisen talouden mallin. Keynesiläiset vakuuttavat valtion olevan vastuussa pitääkseen taloudellisen järjestelmän ”täystyöllisyyden” tulotasossa, koska ”me” emme voi olla riippuvaisia yksityisestä taloudesta sen toteutumisessa.

Keynesiläinen malli antaa keinot, jolla valtio voi toteuttaa tämän tehtävän. Koska valtion vajeilla on sama vaikutus tuloihin kuin yksityisillä investoinneilla, valtion tulee ainoastaan arvioida odotettu tasapaino yksityisen talouden tulotasossa. Jos se on alle ”täystyöllisyys” tason, valtion voi ryhtyä vajekulutukseen kunnes haluttu tulotaso saavutetaan. Vastaavasti jos se on yli halutun tason, valtio voi ryhtyä budjetin

ylijäämiin korkeiden verojen muodossa. Halutessaan valtio voi myös elvyttää tai tukahduttaa yksityisiä investointeja tai kulutusta veroilla ja tukiaisilla, tai asettaa tariffeja jos se haluaa luoda viennin ylijäämää. Suositettu keynesiläinen lääke kulutuksen elvyttämiseen on progressiivinen tuloverotus, koska ”rikkaat” säästävät säästöistä pääosan. Suositettu menetelmä ”kannustamaan yksityisiin investointeihin” on tukea ”edistyksellisiä” ja ”valaistuneita” yrittäjiä verrattuna ”ahneisiin isoihin yrityksiin.”

Mallin kritiikki

On muistettava että jotta keynesiläinen malli pätee, kahden olennaisen tulojen ratkaisevan tekijän nimeltään kulutusfunktion ja itsenäisen investoinnin tulee pysyä riittävän kauan vakiona tulojen tasapainon saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi. Vähintäänkin täytyy olla *mahdollista* näille kahdelle muuttujalle pysyä vakiona, vaikka ne eivät käytännössä yleisesti ole vakiona. Kuitenkin keynesiläisen järjestelmän olennaisen virhepäätelmän ydin on että näille muuttujille on mahdotonta pysyä vakiona vaaditun pituista aikaa.

Palautetaan mieliin että kun tulot = 100, kulutus = 90, säästöt = 10 ja investoinnit = 10, järjestelmän pitäisi olla tasapainossa, koska liikeyritysten ja yleisön kokonaisodotukset ovat täyttyneet. Kokonaisuutena molemmat ryhmät ovat yksinomaan tyytyväisiä tilanteeseen, niin että tulotasolla ei ole väitetyksi mitään pyrkimystä muuttua. Mutta *aggregaatit* ovat merkityksellisiä ainoastaan aritmetiikassa, eivät todellisessa maailmassa. Liikeyritykset saattavat vastaanottaa kokonaisuutena juuri mitä he ovat odottaneet; mutta tämä ei tarkoita yhdenkään yksittäisen yrityksen olevan välttämättä tasapainotilassa. Liikeyritykset eivät tee ansioitaan kokonaissuureina. Jotkut yritykset saattavat tehdä onnekkaita voittoja, toisten taasen tehdessä yllättäviä tappioita. Tästä tosiasiasta huolimatta, kokonaissuureena, nämä voitot ja tappiot saattavat mitätöidä toisensa, ja jokaisen yrityksen tulee tehdä omat mukautumisensa oman kokemuksensa perusteella. Tämä sopeutuminen tulee laajasti vaihtelevaan yritysکوhtaaisesti sekä teollisuudenalasta toiseen. Tässä tilanteessa investointien taso ei voi pysyä 10:ssä ja kulutusfunktio ei tule pysymään kiinteänä, joten tulotason täytyy muuttua. Kuitenkaan keynesiläisessä järjestelmässä mikään ei pysty kertomaan *kuinka pitkälle* tai *mihin suuntaan* yksikään näistä muuttujista tulee liikkumaan.

Vastaavasti keynesiläisen teorian mukautumisprosessissa kohti tasapainon tasoa, jos kokonaisinvestointi on suurempi kuin kokonaissäästöt, talouden odotetaan laajenevan kohti tulotasoa, jossa kokonaissäästöt vastaavat kokonaisinvestointeja. Kuitenkin tässä laajentumisen prosessissa kulutusfunktio (ja säästöt) *eivät* voi pysyä vakiona. Onnekkaita voitot jakautuvat epätasaisesti (ja tuntemattomaan tyyliin) lukemattomien yritysten kesken, johtaen näin useisiin erityylyisiin sopeutumisiin. Nämä mukautumiset saattavat johtaa tuntemattomaan investointivolyymien lisääntymiseen. Lisäksi laajentumisen alkusykäyksessä uudet yritykset tulevat mukaan talouden järjestelmään, muuttaen näin investointien tasoa.

Tulojen laajentuessa myös tulojen jakaantuminen yksilöiden kesken taloudellisessa järjestelmässä muuttuu välttämättömästi. Olennainen asia, jota yleensä ylenkatsotaan, on että keynesiläinen oletus jäykästä kulutusfunktiosta pitää tulojen jakautumista *annettuna*. Näin ollen tulojen jakautumisen muuttuminen saa aikaan kulutusfunktiossa muutoksen tuntemattomaan suuntaan ja laajuuteen. Sen lisäksi kulutusfunktiota tulee muuttamaan kiistaton pääomavoittojen ilmaantuminen.

Näin ollen koska olennaiset keynesiläiset tulojen ratkaisevat tekijät—kulutusfunktio ja investointitaso—eivät voi pysyä vakiona, ne eivät voi määrittää mitään tulojen tasapainotilaa, edes suunnilleen. Ei ole mitään pistettä, jota kohden tulot liikkuvat tai johon se pyrkii jäämään. On ainoastaan mahdollista sanoa, että muuttujissa tulee olemaan monimutkainen liike tuntemattomaan suuntaan ja asteeseen.

Tämä keynesiläisen mallin epäonnistuminen on suoraa seurausta harhaanjohtavista aggregaattien käsitteistä. Kulutus ei ole pelkästään tulojen funktio: se riippuu monimutkaiseen tapaan aikaisempien tulojen tasosta, odotetuista tulevista tuloista, bisnessyklin vaiheesta, kyseessä olevan aikajakson pituudesta, hyödykkeiden hinnoista, pääoman voitoista tai tappioista sekä kuluttajien käteistilanteesta.

Sen lisäksi taloudellisen järjestelmän hajottaminen muuttamaan aggregaattiin olettaa, että nämä kokonaissuureet ovat riippumattomia toisistaan, että ne määrittyvät itsenäisesti ja voivat muuttua itsenäisesti. Tämä ylenkatsoo suurta määrää keskinäisiä riippuvuuksia ja aggregaattien välistä vuorovaikutusta. Näin ollen säästöt eivät ole

riippumattomia investoinneista; suurin osa niistä, erityisesti yrityssäästöt, tehdään odotuksella tulevista investoinneista. Sen vuoksi muutos kannattavan investoinnin näköaloissa omaa suuren vaikutuksen säästöfunktioon, ja näin myös kulutusfunktioon. Samoin investointiin vaikuttaa tulotaso, odotetut tulevat tulot, ennakoitu kulutus sekä säästöjen virta. Esimerkiksi pudotus säästöissä tarkoittaa leikkausta käytettävissä investointivaroissa, rajoittaen näin investointeja.

Lisähavainnollistus aggregaattien virheellisyydestä on keynesiläinen oletus, että valtio pystyy yksinkertaisesti lisäämään tai vähentämään kustannuksia yksityisestä taloudesta. Tämä olettaa että yksityiset investointipäätökset pysyvät vakiona, ennallaan valtion vajeista tai ylijäämistä huolimatta. Ei ole olemassa minkäänlaisia perusteita tälle oletukselle. Lisäksi progressiivisella tuloverotuksella, joka on suunniteltu kannustamaan kulutusta, ei oleteta olevan minkäänlaista vaikutusta yksityisiin investointeihin. Tämä ei voi pitää paikkansa, koska kuten jo on tullut mainittua, säästöjen rajoittaminen tulee vähentämään investointeja.

Näin aggregaattitalous on radikaali todellisuuden väärinilmaisu. Kokonaissuureet ovat pelkästään aritmeettinen viitta todellisen maailman yllä, jossa yritysten ja yksilöiden moninaisuus reagoi ja vuorovaikuttaa äärimmäisen monimutkaisella tavalla. Keynesiläisen järjestelmän väitetyt ”perusmääreet” määrittyvät itse monimutkaisella kanssakäymisellä näiden aggregaattien kesken ja välillä.

Analyysia vahvistaa tosiasia, että keynesiläiset ovat epäonnistuneet täysin pyrkimyksissään muodostaa todellista, vakaata kulutusfunktiota. Tilastot vahvistavat tosiasian, että kulutusfunktio siirtyy merkittävästi vuoden kuukauden, bisnessyklin vaiheen ja pitkän tähtäimen mukaan. Kuluttajien tottumukset ovat varmasti muuttuneet vuosien varrella. Lyhyellä tähtämellä muutos perheen tuloissa tulee johtamaan muutokseen kulutuksessa ainoastaan tietyn ajanjakson viiveen jälkeen. Muissa tapauksissa muutokset kulutuksessa saattavat aiheutua odotetuista tulojen muutoksista (esim. kulutusluotto). Tämä kulutusfunktion epävakaas poistaa mahdollisuuden millekään keynesiläisen mallin vahvistamiselle.

Vielä toinen perustavanlaatuisen virhe keynesiläisessä järjestelmässä on oletettu ainutlaatuisen suhde tulojen ja työllisyyden välillä. Tämä suhde riippuu, kuten on jo

yllä mainittu, oletuksesta että tekniikat, laitteiden laatu ja määrä, tehokkuus ja työn palkkataso ovat kiinteitä. Tämä oletus jättää pois taloudelliselle elämälle olennaisen tärkeitä tekijöitä ja se voi pitää paikkansa ainoastaan äärimmäisen lyhyen aikaa. Kuitenkin keynesiläiset pyrkivät käyttämään tätä suhdetta pitkiin ajanjaksoihin perustana työllisyyden volyymin ennustamiselle. Eräs suora seuraus oli keynesiläinen fiasko kahdeksan miljoonan työttömän ennustaminen sodan päättymisen jälkeen.

Kaikkein tärkein keino, joka vakuuttaa ainutlaatuisen tulojen ja työllisyyden suhteen, on oletus vakioisista rahapalkkatasoista. Tämä tarkoittaa että keynesiläisessä mallissa lisäys kustannuksissa voi ainoastaan lisätä työllisyyttä, jos rahapalkkatasot eivät nouse. Toisin sanoen työllisyys voi lisääntyä vain, jos *reaalipalkkatasot* putoavat (palkkatasot suhteessa hintoihin ja voittoihin). Myöskään keynesiläisessä mallissa ei voi olla suuren mittakaavan työttömyyden tasapainotaso, elleivät rahapalkkatasot ole jäykkiä ja ne eivät ole vapaita putoamaan.

Tämä lopputulos on erittäin mielenkiintoinen, koska klassiset taloustieteilijät ovat aina ylläpitäneet että työllisyys tulee ainoastaan kasvamaan, jos todelliset palkkatasot laskevat, ja suuren mittakaavan työttömyys voi pysyä ainoastaan, jos palkkatasoja estetään putoamasta työmarkkinoiden monopolistisella väliintulolla. Molemmat sekä keynesiläiset että liberaalit taloustieteilijät tunnistavat etteivät rahapalkkatasot, erityisesti New Dealin ilmaantumisen jälkeen, ole enää vapaita putoamaan työmarkkinoiden valtiollisen monopolin ja ammattiliittojen kontrollin takia.

Keynesiläiset parantaisivat tätä tilannetta harhauttamalla liittoja hyväksymään alempia reaali-palkkatasoja, samaan aikaan kun hinnat ja voitot nousevat valtion alijäämäkulutuksen kautta. He ehdottavat suorittavansa tämän saavutuksen luottamalla ammattiliittojen välinpitämättömyyteen, kytkettynä toistuviin vetoomuksiin ”työmarkkinoiden johtajuuden vastuullisuuden tunteeseen.” Näinä päivinä jolloin liitot lähettävät ahdingon huutoja ja uhkailevat lakoilla jokaisesta korkeampien hintojen tai korkeampien voittojen merkistä, tällainen asenna on uskomattoman naiivia. Kaukana vastuullisuuden tunteesta, pääosan liittoja päämääränä vaikuttaa olevan palkkatasot, jotka nousevat nopeasti ja jatkuvasti, sekä alemmat hinnat ja olemattomat voitot.

On ilmeistä että liberaali ratkaisu vapaasti kilpailullisen työmarkkinan uudelleen vahvistamisesta liittojen monopolien ja valtiollisen väliintulon poistamisella on olennainen edellytys pikaiseen työttömyyden poistumiseen sen ilmetessä taloudellisessa järjestelmässä.

Keynesiläiset, erityisesti ne jotka ovat raivokkaita ”liberaalin työväenliikkeen” kannattajia pyrkivät kumoamaan tämän ratkaisun väittämällä, että rahapalkkatasojen leikkaukset eivät johtaisi työttömyyden vähenemiseen. He väittävät että palkkatulot tulisivat laskemaan, sen myötä vähentäen kulutuskysyntää ja alentaen hintoja, jättäen todelliset palkkatasot aikaisemmalle tasolle.

Tämä argumentti nojaa palkkatasojen ja palkkatulojen väliseen sekaannukseen. Vähennys rahapalkkatasoissa, erityisesti teollisuudenaloilla jossa palkkatasot ovat olleet kaikkein jäykimmät, tulevat johtaman välittömästi työskenneltyjen tuntia sekä työllistettyjen henkilöiden määrän kasvuun. (Luonnollisesti kasvun määrä vaihtelee teollisuudenalasta toiseen.) Tällä tavoin työntekijöiden kokonaismäärä kasvaa, lisäten näin palkkatuloja ja kulutuskysyntää. Pudotus rahapalkkatasoissa aikaansaa erityisen suosiollisen työllisyysvaikutuksen rakennus- ja pääomahyödykkeiden teollisuudenaloilla. Näillä aloilla on vain juuri kaikkein vahvimmat liitot.

Lisäksi jos palkkatuloja vähennetään, tällöin yrittäjien ja muiden tulot kasvavat, ja yhteisön kokonais- ”ostovoima” ei vajoa.

”Kypsä talous”

On tärkeää palauttaa mieleen, että keynesiläisyys syntyi ja pystyi hankkimaan sen laajalle levinneen seuraajakuntansa kolmekymmentä luvun suuren laman alkuhetkillä, sen ollen ainutlaatuinen taantuma pituudessaan ja vakavuudessaan sekä erityisesti suuren mittakaavan työttömyyden pysyvyydessään. Pyrkimys löytää selitys kolmekymmentäluvun tapahtumille saavutti keynesiläisyydelle sen suosiollisen kannattajakunnan. Käyttäen mallia oletuksilla, jotka rajoittavat sen soveltuvuuden erittäin lyhyeen ajanjaksoon ja täysin paikkansapitämättöminä sen riippuvuudesta yksinkertaisiin aggregaatteihin, kaikki keynesiläiset määräsivät luottavaisina lääkkeeksi valtion vajeet.

Kuitenkin tulkitessaan tämän laman merkitystä, keynesiläiset eroavat toisistaan. ”Maltilliset” pitävät sitä ainoastaan ankarana lamana bisnessyklien tutussa piirissä. ”Radikaalit” keynesiläiset, Harvardin professori Hansenin johdolla, vakuuttavat että kolmekymmentäluku johti Yhdysvallat ”sekulaarisen (pitkän ajan) stagnaation” aikakauteen. He väittävät Amerikan talouden olevan nyt kypsä, näin mahdollisuudet investointeihin ja laajentumiseen ovat pääosin menneet, joten investointikustannuksien tason voidaan odottaa pysyvän vakituisesti alhaisella tasolla, liian alhaisella tasolla koskaan tarjoamaan täystyöllisyyttä. Lääkkeenä tähän tilanteeseen, keynes-hansenien mukaan, on pysyvä valtion pitkän aikavälin hankkeiden budjettivajeiden kustannusohjelma sekä raskas progressiivinen tuloverotus kasvattamaan pysyvästi kulutusta ja tukahduttamaan säästöjä.

Hansenin stagnaation teoreema ylittää keynesiläisen mallin sen pyrkimyksessä selittää investointitason ratkaisevat tekijät. Investoinnit oletetaan määräytyvän ”investointimahdollisuuksien laajuudesta” jotka puolestaan määrittyvät (1) teknologisella kehityksellä, (2) väestön kasvun nopeudella ja (3) uusien alueiden avautumisella. Hanseniläiset jatkavat maalaamalla synkän kuvan nyky maailman yksityisistä sijoitusmahdollisuuksista.

Kolmekymmentäluku oli Amerikan historiassa ensimmäinen väestön kasvun laskussa, ja ei ole olemassa uusia kehitettäviä alueita—”raja” on sulkeutunut. Niinpä voimme nojautua teknologian kehitykseen investointimahdollisuuksien tarjonnassa, mahdollisuuksiin joiden täytyy olla paljon suurempia kuin aikaisemmin ”korvataksaan” epäsuotuisat muutokset muissa tekijöissä. Mitä tulee teknologian kehitykseen, sekin on hidastumassa. Kaiken kaikkiaan rautatien on jo rakennettu ja autoteollisuus on saavuttanut kypsyyden asteen. Mahdolliset jäljellä olevat pienet parannukset tullaan todennäköisesti ”reaktiivisten monopolistien” toimesta epäämään jne.

Tutkitaan jokaista Hansenin väittämää investointien ratkaisevaa tekijää. Synkät huolet uuden maan kehittämisen puutteesta—”rajan” katoamisesta—voidaan kumota pikaisesti. Raja katosi 1890 ilman merkittävää vaikutusta nopeaan kehitykseen ja Amerikan vaurauteen; selkeästi se ei voi olla nyt ongelmien lähde. Tätä tukee tosiasia,

että 1890:stä lähtien investoinnit henkeä kohden Amerikan vanhemmilla osa-alueilla ovat olleet suurempia kuin äskettäisten raja-alueiden kohdalla.

On vaikeaa nähdä kuinka vähenevä väestönkasvu voi vaikuttaa haitallisesti investointeihin. Väestönkasvu ei tarjoa itsenäistä investointimahdollisuuksien lähdeä. Pudotus väestönkasvun tasossa voi ainoastaan vaikuttaa haitallisesti investointeihin jos

1. Kaikki olemassa olevien kuluttajien tarpeet on täysin tyydytetyt. Tässä tapauksessa väestön kasvu olisi ainoa toinen kulutuskysynnän lähde. Tätä tilannetta ei selkeästi esiinny; on olemassa rajaton määrä tyydyttämättömiä tarpeita.

2. Aleneminen johtaisi vähentyneeseen kulutuskysyntään. Ei ole mitään syytä, miksi tämän pitäisi tulla kyseeseen. Eivätkö perheet käytä muutoin lapsiinsa käyttämiään rahojaan muun tyyppisiin kustannuksiin?

Erityisesti Hansenin väite että katastrofaalisen pudotuksen rakennusteollisuudessa kolmekymmentäluvulla sai aikaan väestön kasvun pudotus, joka vähensi kysyntää uusille taloille. Merkittävä tekijä tässä yhteydessä on kuitenkin perheiden määrän kasvuluku; tämä ei laskenut 1930-luvulla. Lisäksi Manhattanilla on ollut laskeva kokonaisväestömäärä (eikä pelkästään kasvun määrä) vuodesta 1911 lähtien, silti Manhattanilla oli 1920-luvulla sen historian suurin yksityisasuntojen rakentamisen noususuhdanne.

Lopuksi jos epäkohtamme on liian vähäinen väestömäärä, miksi kukaan ei ole ehdottanut maahanmuuton tukemista työttömyyden parantamiseksi? Tällä olisi sama vaikutus kuin väestön kasvun määrän nousulla. Tosiasia ettei edes Hansen ole ehdottanut tätä ratkaisua, on lopullinen osoitus ”väestönkasvu” argumentin järjettömyydelle.

Kolmas tekijä, teknologinen kehitys, on varmasti tärkeä; se on yksi vapaan talouden olennaisista dynaamisista ominaisuuksista. Kuitenkin teknologian kehitys on epäilemättä suosiollinen tekijä. Se edistyy nyt nopeampaan tahtiin kuin koskaan aikaisemmin, teollisuudenalojen kuluttaessa ennennäkemättömiä summia uusien teknologioiden tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Uudet teollisuudenalat siintävät

horisontissa. Varmasti on kaikki syyt olla innokas synkkyyden sijaan teknologian kehityksen mahdollisuuksista.

Se siitä kypsän talouden uhasta. On tullut osoitettua kolmesta väitetystä investointien ratkaisevista tekijöistä ainoataan yhden olevan relevantti, ja sen mahdollisuudet ovat erittäin suosiolliset. Hansenin kypsän-talouden teoreema on vähintäänkin yhtä arvoton taloudellisten realiteettien selittämiseen kuin loputkin keynesiläisestä aparaatista.

Näin päättyy pitkähkö analyysi kaikkein menestyksekkäästä ja vahingollisesta huijauksesta taloudellisen ajattelun historiassa—keynesiläisyys. Koko keynesiläinen ajattelu on harsokangas vääristelyä, harhakäsityksiä ja radikaalisti epärealistisia oletuksia. Keynesiläisen ohjelman alhaisia poliittisia vaikutuksia on tullut käsiteltyä ainoastaan hyvin lyhyesti. Ne ovat yksinomaan liian itsestään selviä: valtion hallitsijat ryhtyvät suoraan varastamiseen ”edistyksellisellä” verotuksella, luoden ja kuluttaen uutta rahaa kilpaillen yksityisten ihmisten kanssa, ohjaten investointeja, ”vaikuttaen” kulutukseen—kaikkivoipa valtio, avuton ja tukahdutettu yksilö ikeen alla. Kaikki tämä ”vapaan yrittäjyyden säästämisen” nimissä. (Harvassa ovat keynesiläiset jotka myöntävät olevansa sosialisteja.) Tämä hinta meidän pyydetään maksamaan, jotta täysin virheellinen teoria saadaan käytäntöön!

Suuren laman selittämisen ongelma on kuitenkin vielä jäljellä. Se on ongelma, joka vaatii läpikotoista ja tarkkaa tutkimusta; tässä yhteydessä on mahdollista ainoastaan viitata lyhyesti lupaavilta vaikuttaviin tutkimusalueisiin. Tässä muutamia tosiasioita: kolmekymmentäluvulla uudet investoinnit putosivat jyrkästi (erityisesti rakennusalalla); tuloverot nousivat merkittävästi ja tulivat paljon jyrkemmin progressiivisiksi; lakot ja ammattiliittojen jäsenyydet kasvoivat merkittävästi, erityisesti pääomahyödykkeiden teollisuudenaloilla. Esiintyi myös valtavaa kasvua keskushallinnon byrokratiassa, raskaita ”yhteiskunnallisia lainsäädäntöjä,” sekä äärimmäisen vihamielistä liiketoiminnan vastaista asennetta New Deal -hallinnolta.

Nämä tosiasiat viittaavat ettei lama ollut seurausta taloudesta, joka yhtäkkiä tuli ”kypsäksi,” vaan New Dealin toimintatavoista. Vapaa talous ei voi menestyksekkäästi toimia jatkuvien hyökkäyksien alaisena pakottavien poliisivaltuuksien taholta. Investointeja ei päätetä joidenkin mystisten ”mahdollisuuksien” perusteella. Ne

määrittyvät voittojen mahdollisuuksista ja mahdollisuuksista säilyttää nämä voitot. Voittojen mahdollisuus riippuu kustannuksien alhaisuudesta suhteessa odotettuihin hintoihin, ja mahdollisuudet säilyttää voitot riippuu alhaisimmista mahdollisesta verotuksen tasosta.

New Dealin vaikutus oli dramaattisesti nostaa kustannuksia rakentamalla monopolistinen liittojen liike, joka johti suoraan kasvaneisiin palkkatasoihin (jopa hintojen ollessa alhaalla ja laskiessa) ja alentuneeseen tehokkuuteen ”tehdään työtä” kautta, hidasteluihin, lakkoihin, senioriteettisääntöihin jne. Omaisuuden turvallisuus vaarannettiin jatkuvilla New Deal -hallinnon hyökkäyksillä, erityisesti konfiskoivalla verotuksella, joka tyrehtytti tarvittun säästöjen virran ja ei jättänyt mitään kannustimia investoida jäljelle jääneitä säästöjä tuottavasti. Sen sijaan nämä säästöt löysivät tiensä valtion velkakirjojen ostoon rahoittaakseen kaikentyypisiä sillanrumpuhankkeita.

Näin ollen taloudellinen hyvinvointi, yhtäläillä moraalien ja oikeudenmukaisuuden periaatteiden kanssa, johtavat samaan välttämättömään poliittiseen päämäärään: yksityisen omaisuuden turvallisuuden uudelleen luomiseen kaikilta pakottamisen muodoilta, jota ilman ei voi olla yksilöllistä vapautta ja pysyvää taloudellista vaurautta ja kehitystä.

Huomautukset:

[1] Tämä ei viittaa siihen, että demokratia olisi paha. Se tarkoittaa että demokratiaa tulisi pitää toivottavana tekniikkana valitsemaan hallitsijoita kilpailusti, niin kauan kuin näiden hallitsijoiden valta on tiukasti rajoitettu.

[2] Syy nouseviin hintoihin on yleensä fiat-raham runsaus, luotuna aikaisemmillä tai nykyisillä valtio vajeilla.

Alkuperäinen artikkeli: [Spotlight on Keynesian Economics](#)